

Glas

April 2014god.

Kosovskih Žena

Podržava, štiti i promovise prava i interese žena i devojaka na Kosovu

Pridružite nam se!

Dvomesečni sastanak MŽK
2 Juna, od 11:00-13:00 Hotel Priština

Druga KŽF aplikacija do
30 Maj

Femmes Fatales
27 – 31st May, Prština

U ovom izdanju

Fond Žena Kosova Dodeljuje
Osam Grantova..... 2

Žene u Politici, Civilnom Društvu,
Zajedno Prave Strategiju za
Zastupanje 3

Aktivisti Uče Tehnike za Video
Aktivizam..... 3

80 Žena iz 15 Zemalja
(Re)Definišu uspeh..... 4

Studenti iz Amsterdamskog
Univerziteta Posećuju MŽK..... 4

Facebook Stranica

E-Vesti Mailing Lista

Top Channel Ispituje nekažnjeno silovanje kosovskih žena tokom rata

U svom *Ekskluzivnom* programu, televizija Top Channel prikazala je dokumentarni film na dva dela "Krimi i padënuar që flet" (Nekažnjeni zločin koji govori) 20 i 27 aprila, kreirano od novinarkе Valdete Osmani.

Dokumentarac je otkrio retke iskaze žena i devojaka koje su pretrpele seksualno nasilje tokom rata na Kosovu 1998-1999 godine. Prema Top Channel-u, njihovi iskazi nisu dovoljno korišćeni u parnicama protiv bivših lidera Jugoslavije. Iako je osetljivost zločina sprečilo žene da govore o tome, veruje se da su hiljade žena i devojaka pretrpele seksualno nasilje u rukama srpskih snaga, tokom rata na Kosovu 1998-1999, prema Centru za Zaštitu Žena i Dece (CZZD).

Silovanje se smatra kao ratni zločin, zločin protiv čovečnosti i osnovni akt genocida, prema Rezoluciji 1820 Saveta Bezbednosti Ujedinjenih Nacija, o seksualnom nasilju protiv civilnog stanovništva u sukobu. Međutim, krivični sud za bivšu Jugoslaviju tek treba da izrekne presudu za lica koja su izvršila ovaj zločin na Kosovu.

Dan nakon što je Top Channel prikazao prvi deo dokumentarnog filma, TV emisija "Shqip" (Albanski) organizovala je diskusiju o istoj temi. Igballe Rogova, Feride Rushiti i Veprora Shehu su predstavile civilno društvo, Time Kadriaj je govorila kao član kosovskog parlamenta i Valdete Osmani se

pojaviła kao novinar Top Channel-a koja je bila i autor dokumentarnog filma. „Trebalo nam je oko godinu dana da ubedimo žene da govore“, rekla je gđa Osmani. „Mi smo ih uverile da njihovi glasovi neće biti identifikovani.“ Žene su se plašile da govore jer su druge žene pretrpele posledice, rekla je ona. „Kada sam počela da intervjuišem žrtve, naučila sam mnoge tužne priče. Samo intervjuisanje je bila psihička tortura“.

Kao što je Top Channel zaključio, „Danas, njihova sećanja su življa od njihovih ožiljaka silovanja. Rat nije gotov za njih“.

Ostali govornici su izrazili zabrinutost u vezi sa nepravdom stvaranja Specijalnog Suda Kosova, radi istraživanja navodnih zločina od strane Oslobođilačke Vojske Kosova (OVK), dok se zločini koji su počinjeni nad civilima kosovskih Albanaca i dalje ne rešavaju. One su takođe komentarisale o izazovima ostvarivanja pravde toliko godina nakon rata. Teže je obezbediti svedoke i dokaze. Dalje, aktivisti za prava žena su optužili Misiju Ujedinjenih Nacija na Kosovu (UNMIK) o gubitku ili uništavanju dokaza o ovim zločinima koje su grupe žena prikupili neposredno posle rata.

Valdete Osmani Feride Rushiti, Time Kadriaj, Igballe Rogova i Veprora Shehu su razgovarale o dokumentarnom filmu na „Shqip“.

Fond Žena Kosova Dodeljuje Osam Grantova

Mreža Žena Kosova ([MŽK](#)) je dodelila grantove za osam organizacija članica preko Fonda Žena Kosova u aprilu. 13 organizacija su sveukupno aplicirale za grantove. Ovaj krug je podstakao inicijative koje se tiču zastupanja, u pravcu ostvarivanja strateških ciljeva MŽK-a, koji su identifikovani od strane njenih članica u strateškom planu MŽK-a, za 2011 – 2014 godinu. Članice MŽK-a su predložili nekoliko inicijativa zastupanja ciljujući lokalne i nacionalne institucije.

Odluke o finansiranju su donesene od strane Komiteta za Razmatranje Grantova [Fonda Žena Kosova](#), izabranih od strane članica MŽK-a. Organizacije su dodelile grantove i njihove inicijative obuhvataju sledeće:

1. [Aktivne Žene Đakovice \(AWG\)](#) će organizovati informativne sastanke za zajednice Roma, Aškalija i Egipćana u Đakovici, o zakonu za nasilje u porodici, i kako oni mogu da koriste ovaj zakon za njihovu zaštitu. AŽĐ će takođe nadgledati primenu ovog zakona i organizovaće debatu gde će nalazi biti predstavljeni. (€2,780)
2. [Vita – Jeta](#) će zastupati kod zdravstvenih institucija, za 600 žena penzionerka, kako bi dobile besplatne kontrole za osteoporozu. U međuvremenu, one će pripremiti žene penzionerke za zastupanje u vezi sa primenom zakona o penzionisanju i zakona o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju, koji se treba usvojiti u 2015, koji treba da pruža besplatne preglede za osteoporozu u buduću. (€2,812)
3. [Fondacija za Obrazovanje i Razvoj](#) će naučiti i uključiti žene iz Novog brda o zastupanju kako bi Opština Novo brdo obezbedila besplatan prevoz za svoje stanovnike. (€2,665)
4. [Violete](#) će promovisati romkinje iz sela Prugovac u Opštini Priština, koje su uspešne u školi, stvarajući ih liderima i uzorima, i motivisaće druge devojke da nastave svoje obrazovanje. Lideri će biti deo inicijative zastupanja, „Balkansko Proleće“, gde će predstaviti rukotvorine koje su napravljene od roditelja devojčica, kako bi prikupili sredstva za podržavanje obrazovanja devojčica i poboljšanje integracije unutar obrazovnog sistema Kosova. (€2,780)
5. [Shqiponjat e Dardanës \(Orlovi Kamenice\)](#) će organizovati žene iz Gračanice da budu politički aktivne, obaveštavajući ih o njihovim političkim pravima, stvarajući ženske seoske odbore, organizujući sastanke između njih i svih političkih partija i stvarajući jasnu strategiju za funkcionisanje seoskog odbora za godinu dana. (€2,804)
6. [Vizionarna Žena XXI Veka](#) će podići svest u selu Has, Opština Prizren i selu Has, Opština Đakovica oko raka dojke i grlića materice, koristeći lokalne medije. One će takođe zastupati za posećivanje pokretnih zdravstvenih jedinica u ova dva regiona i organizovaće jednu akciju za podržavanje 10 žena iz tog regiona, koje pate od kancerogenih oboljenja. (€2,885)
7. [Partneri Kosova](#) će organizovati sastanke između žena i muškaraca, službenika za ravnopravnost polova i predstavnike iz lokalnih pravnih institucija u Srbici, Glogovcu, Lipljanu i Uroševcu, kako bi diskutovali o pravima žena na nasleđivanje imovine. (€2,880)
8. [Norma](#) će sprovesti istraživanje u pet opština, praćenjem primene zakona o vanparničnom postupku u 2013 god. (€2,810)

Ovaj peti grant je dobio sredstva od [Kvinna till Kvinna \(KtK\)](#) i Ipko Fondacije, u ukupnom iznosu od €22,416. Fond takođe dobija tehničku pomoć od strane [Austrian Development Agency](#). Sledeći krug grantova će biti otvoren do 30 Maja.

Građani Marširaju za Rešavanje Sudbine Nestalih Lica

Svake godine, 27 aprila, građani se okupljaju u selu Meja u Opštini Đakovica, kako bi svečano zapamtili 376 žena, muškaraca i dece civila, koji su masakrirani od strane srpske vojske 27 aprila 1999 god. Ove godine *Thirrjet e Nenave* (Pozivi Majke) organizovale su marš iz Đakovice do Meje, koje su marširale zajedno sa Predsednicom Opštine Mimoza Kusari-Lila. Stotine zvaničnika, predstavnika političkih stranaka, aktera civilnog društva i građana, marširali su šest kilometara kako bi skrenuli pažnju na činjenicu da je pitanje nestalih osoba ostalo u velikoj meri nerešeno. MŽK, i njene članice organizacije su takođe demonstrirale svoju solidarnost marširajući zajedno.

Građani marširaju za rešavanje sudbine nestalih lica 27 April.

Žene u Politici, Civilnom Društvu, Zajedno Prave Strategiju za Zastupanje

Pedeset žena iz 10 Opština Kosova, sastale su se u Draču, u Albaniji 28-30 marta, kako bi se osnažili međusobno i kako bi identifikovali inicijative zastupanja u kojima će sarađivati u 2014 godini. Sastanak je okupio zajedno žene članice opštinskih skupština i predstavnike civilnog društva koji su uključeni u grupama za zastupanje o ravnopravnosti polova, u Opštinama: Prizren, Gnjilane, Novo brdo, Obilić, Dragaš, Uroševac, Vitina, Glogovac, Lipljan i Vučitrn. Ove grupe služe kao platforma preko političkih stranaka i sektorskih delova, ujedinjujući žene u zajedničkom zastupanju za prioritete žena na opštinskom nivou.

Sastanak je počeo sa diskusijom o važnosti neprestane saradnje između žena u civilnom društvu i politici. Učesnici su potvrdili svoju posvećenost nad GEAG-ima, pogotovo u kontekstu nedavnih opštinskih izbora, gde su se neki članovi GEAG-a promenili. Učesnice su se složile da GEAG-i nude prostor da žene osnaže jedne druge.

„Nije lako biti žena političar, ali ako naporno radite možete uspeti“, rekla je u svom govoru Valentina Bunjaku-Rexhepi (Redžepi), Predsedavajuća Skupštine Gnjilane, osnažujući žene da nastave svoj rad.

Članovi GEAG-a su se zatim podelili u radne grupe kako bi identifikovali prioritete žena unutar svojih pojedinačnih opština. Svaka grupa je identifikovala listu od tri prioriteta pitanja na kojim one planiraju da se zalažu zajedno u 2014 godini. Onda su one identifikovale zajedničke strategije zastupanja.

Učesnice su se zahvalile MŽK-u za stvaranje prostora za njih, da se zajedno oporave od nedavnih opštinskih izbora, kako bi reflektovali o naučenim lekcijama iz izbora i kako bi sagradili solidarnost širom stranačkih podela.

„Dok smo bile ovde, mi nismo nijednom pomislile koje iz koje političke stranke“, rekla je jedna učesnica. „Umesto toga, mi smo svi zajedno radile u solidarnosti i imale smo prostora da govorimo kao žene. To je bilo veoma osnažujuće“.

U večernjim satima, MŽK je prikazao film *Iron Jawed Angels*, koji prikazuje priču o ženskim naporima za pravo glasanja u Sjedinjenim Američkim Državama. Film sadrži važne poruke o ženskoj solidarnosti preko političkih podela, osnaživanju žena i strategija za zastupanje. Učesnice su bile toliko osnažene od filma da su zatražili pomoć od MŽK-a za njegovo prikazivanje u svojim opštinama.

Od tada, film je prikazan u Opštinama Lipljane, Vučitrn i Prizren, uključujući publici žena i muškaraca koji su odbornici skupština, službenicima i građanima. Opštine su ljubazno donirale prostorije za prikazivanje filma. Dokufest je velikodušno ponudio svoje pozorište besplatno, koje obično iznajmljuje za 150€. Film će putovati u sedam drugih opština tokom Maja. U međuvremenu, tokom sastanka za organizaciju prikazivanja filma, MŽK nastavlja da podržava GEAG-e u svakoj opštini, u građenju strategije za njihove planirane inicijative zastupanja, koje su bile identifikovane u Draču. Rad MŽK-a sa GEAG-ima je dobio podršku od strane [Austrian Development Agency](#).

Aktivisti Uče Tehnike za Video Aktivizam

Kao deo svog projekta „Aktivne Devojke za Ravnopravno Društvo“, Udruženje Ženskog Peščanika iz Kruševca, u saradnji sa Alternativnim ženskim centrom, organizovali su obuku video aktivizma za mlade žene iz regiona (Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Makedonije, Crne Gore i Srbije). Radionica je dobila podršku [Kvinnna till Kvinna](#).

Obuka je okupila više od 20 učesnica u Vrnjačkoj Banji od 10-13 aprila, gradeći kapacitete mladih žena kako bi doprinele ženskom pokretu. Takođe je negovala veze između mladih žena iz regiona. MŽK-ova asistentkinja za javne odnose Donjeta Berisha je bila među učesnicima.

„Uvek je jedinstveno iskustvo, rad sa mladim aktivistkinjama zbog njihove velike pozitivne energije, motivacije i napora ka unapređenju promovisanja prava žena“ rekla je Aleksandra Nestorov, facilitatorka. „Obuka u Vrnjačkoj Banji je takođe bila posebna za mene, jer sam imala čast da se upoznam sa mladim ženama sa Kosova i Albanije“.

Prvog dana, učesnici su naučili o video aktivizmu, metodama snimanja i kako da naprave snimak. Drugog dana, učesnici su podeljeni u grupe kako bi napravili kratke filmove. One su snimale u različitim lokacijama. Nakon toga, one su obradili materijal sa podrškom facilitatora.

„Nikada nisam snimala ubedljivu priču koju sam želela da ispričam, kako bih napravila razliku,“ rekla je Aleksandra Bujchevska, učesnica iz Makedonije. „Sada sam u stanju da stavim svoju kreativnost i svest u dobre svrhe“.

Nada Pleskonjić, facilitator, objašnjava značaj video aktivizma na regionalnoj obuci u Vrnjačkoj Banji od 10-13 Aprila.

MŽK Podržava Institucionalizaciju Rodnog Budžetiranja

U aprilu 2014, MŽK je započeo novu inicijativu u uskoj saradnji sa [GIZ-om](#): pilotirajući integraciju Rodnog Odgovornog Budžetiranja (ROG) u budžetske procese Ministarstva za Rad i Socijalnu Zaštitu (MRSZ) i Opštine Kamenica. Ova inicijativa ima za cilj da uvede polno specifične indikatore u Srednjeročnom Okviru Budžeta (SOB) i u Kosovskom Budžetu. MŽK je sarađivao sa međunarodnim ekspertom Dr. Elisabeth Klatzer i vladinim zvaničnicima kako bi razvili praktičan vodič za uvođenje rodno odgovornog budžetiranja u budžetskom procesu i za MRSZ i za Opštinu Kamenica. Kao prvi korak u korišćenju ovog vodiča, MŽK blisko sarađuje sa MRSZ-om kako bi sproveli rodnu reviziju budžeta ovog Ministarstva. MŽK će takođe podržati Opštinu Kamenica u pilotiranju u ovom pristupu. Nalazi će nastojati da informišu SOB i Kosovski budžet za 2015 godinu kako bi se osigurali da budžet Kosova bolje adresuje potrebe, podjednako i za žene i za muškarce. Ova inicijativa doprinosi realizaciji [Strateškog Plana MŽK-a za 2011-2014 god.](#) On takođe gradi na ranijem iskustvu MŽK-a vezano za GRB, uključujući i istraživanje od 2012 god. od strane MŽK-a za [akcije budžetske raspodele za primenu](#) zakona i strategije protiv nasilja u porodici.

80 Žena iz 15 Zemalja (Re)Definišu uspeh

Konferencija „[Investiraj za budućnost](#) (ITF) #Uspeh: Definisati ga u njegovom smislu“, dočekao je oko 80 učesnika, uključujući žene preduzetnike, advokate, aktiviste, političke lidere, istraživače i vaspitače iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Kanade, Hrvatske, Gruzije, Mađarske, Kosova, Makedonije, Crne gore, Poljske, Rumunije, Srbije, Turske, Sjedinjenih Država i Ujedinjene Kraljevine. Deset [žena je učestvovalo sa Kosova](#), uključujući predstavnicu MŽK-a: Nertila Qarri-Gërguri. Manifestacija je održana u Zagrebu od 7-9 Marta. [Zagrebačka Škola Ekonomije i Menadžmenta](#) organizovala je manifestaciju uz podršku američkog Stejt Departmenta i Hrvatskog Ministarstva za preduzetništvo i Zanat ([MPZ](#)).

„Učestvovati u konferenciji ITF-a je bilo veoma dobro iskustvo jer su sve žene imale informacije i uspehe da podele sa ostalima“, rekla je Nertila Qarri-Gërguri. „Ja sam takođe imala mogućnost da podelim moje iskustvo radeći sa ženskim mrežama od 77 organizacija: MŽK“.

Konferencija je identifikovala slične izazove i potencijalna rešenja. To uključuje načine mobilizacije ne-finansijskih izvora ka održivosti: umrežavanje kako bi delili znanje, prostor za događaje i donatori po naturi. Događaj je rezultirao sa novom mentorskom inicijativom, uključujući i nove koordinate zemlje i zajednički cilj promovisanja ženskog preduzetništva preko prezentacije članova i njihovih ekonomskih, kulturnih, političkih i društvenih uticaja na društvo.

Studenti iz Amsterdamskog Univerziteta Posećuju MŽK

Studenti koji studiraju ljudska prava na Univerzitetu Amsterdama, u Holandiji, posetili su kancelariju MŽK-a 28 aprila. Oni su bili zainteresovani da nauče o iskustvima aktivista prava žena na Kosovu. Izvršni Direktor MŽK-a Igballe Rogova između ostalog, informisala je studente o radu MŽK-a, istorija ženskog pokreta na Kosovu, učesnice aktivistkinje u sprovođenju Ujedinjenih Nacija za Bezbednost Rezolucije 1325 o ženama miru i bezbednosti, stanju ženskih ljudskih prava na Kosovu i obrazovanja na Kosovu.

Studenti iz Amsterdamskog Univerziteta posetili su MŽK 28 Aprila.